Gemeente Rotterdam

Maatschappelijke Ontwikkeling
Armoedebestrijding, Schuldhulpverlening, Taal
Enes Yigit MSc

Postadres: Postbus 70012
3000 KP Rotterdam
Website: www.rotterdam.nl

Van: Anouk Erkelens
Telefoon: 14 010
E-mail: bbo@rotterdam.nl

Uw kenmerk: 22bb004367
Ons kenmerk: M2302-41

Onderwerp: aanpak van armoede en schulden worden herijkt en vernieuwd!

Datum: B&W 27 juni 2023

Retouradres: Postbus 70012, 3000 KP Rotterdam

Per email verzonden
Aan Warm Rotterdam en de Brede Raad 010

Beste leden van de Brede Raad 010 en Warm Rotterdam,

Hartelijk dank voor jullie rapporten 'Gezien, gehoord en begrepen voelen', Code Rood en het advies dat u geformuleerd heeft.

Voor het nieuwe beleidskader armoede en schulden 2023-2026 is aan u gevraagd om een advies te geven. Het uitgangspunt van dat gevraagde advies waren de doelen die reeds geformuleerd zijn in de hoofdlijnennotitie armoede en schulden. Omdat de doelen 1,4,6 en 8 het meeste gaan over samenwerken in en met de stad zijn deze doelen gekozen om uw advies uiteindelijk op te richten. De doelen zijn als volgt geformuleerd:

1. We benaderen meer Rotterdammers met financiële problemen proactief
4. We maken het hebben van financiële problemen actief bespreekbaar in de stad
6. In de ondersteuning aan Rotterdammers met financiële problemen hebben we oog voor het individu
8. We verzachten het leven in armoede voor Rotterdammers voor wie er (nog) geen perspectief is.

U heeft van december 2022 tot en met februari 2023 (stads)gesprekken georganiseerd met uw achterban. Op basis van deze gesprekken heeft u uw advies 'Gezien, gehoord en begrepen voelen' gegeven. De adviezen zijn breed en op meerdere doelstellingen van toepassing.

Op 21 februari 2023 en 22 maart 2023 hebben we uw advies met u besproken. In aanvulling op deze gesprekken vertellen we u graag hoe wij invulling hebben gegeven aan de adviezen uit uw rapport.

<u>Algemeen</u>
Het college is u dankbaar voor uw inzet om de adviezen in de stad op te halen. Deze adviezen hebben een belangrijke bijdrage geleverd aan de totstandkoming van het beleidskader 'Rotterdam voor iedereen. Samen sterk tegen armoede en schulden'.

De signalen van professionals en vrijwilligers over het groeiend aantal Rotterdammers met (financiële) problemen zijn zeer zorgelijk. U geeft als signaal 'code rood' af. Er moet op korte termijn veel gebeuren om Rotterdammers uit de armoede te helpen en te houden. Rotterdammers die al over het randje zijn en hulp nodig hebben, moeten integraal en op meerdere domeinen geholpen worden.

Positief in de adviezen is dat wat we al wisten, nog eens benadrukt is. Namelijk dat we al heel veel weten over de oorzaken en de gevolgen van armoede en waar mogelijke oplossingen liggen. De eensluidende oplossingsrichtingen die u bepleit, zijn hoopgevend en passend bij een integrale aanpak. Want armoede is meer dan te weinig geld hebben voor eten, kleding en een (warm) dak boven je hoofd. Armoede gaat ook over gezondheid en meedoen in de samenleving, over zorgen en stress, over zien en gezien worden. Het draagvlak voor de analyse en de oplossingsrichtingen die wij voor ogen hebben is met deze onderzoeken bevestigd en verbreed. Dat is van grote waarde.

<u>Wat hebben we gedaan met uw adviezen</u>
De adviezen die u geeft zijn breed toepasbaar en verwerkt in het nieuwe beleidsplan 'Rotterdam voor iedereen - Samen sterk tegen armoede en schulden'.
Samengevat pleit u voor 10 punten. We geven per punt aan wat we er mee (gaan) doen.

1. **Zet in op het versterken dan wel bouwen van hulpnetwerken in de wijken waar ze niet zijn, zodat bewoners met hun vragen terecht kunnen op plekken die voor hen vertrouwd en veilig zijn.**

   Antwoord:
   Informele en formele organisaties spelen een belangrijke signalerende rol in de aanpak van armoede en schulden. Met name informele organisaties hebben het vertrouwen van Rotterdammers. Rotterdammers die financiële problemen hebben, komen vaak ook op deze plekken. We werken aan het verbeteren van de informatievoorziening van deze organisaties. Dit doen we ook graag samen met hen. Zodat zij beter bekend zijn welke regelingen en toeslagen er beschikbaar zijn en hoe de toegang is geregeld.

2. **Ondersteun meerjarig minimaal één informele organisatie per wijk, die al veel werk verzet en die erkend en vertrouwd wordt door bewoners. Stel daarvoor een subsidieregeling vast voor informele organisaties met eisen aan de dienstverlening, onder andere over de wijze waarop zij doelgroepen informeren en de hulp die zij bieden, en vraag verantwoording achteraf.**

   Antwoord:
   Het is niet mogelijk om als gemeente te kiezen welke organisatie per wijk financiering krijgt. In juni 2023 lanceren we een nieuwe subsidieregeling armoede en schulden, met de verschillende activiteiten waarvoor men subsidie kan aanvragen. Alle organisaties in de stad mogen de subsidie aanvragen. Nieuw in de subsidieregeling is dat organisaties langer (voor twee jaar) subsidie kunnen ontvangen. Ook is het subsidiebedrag verhoudingsgewijs hoger dan voorheen, het subsidieplafond van €50.000 is komen te vervallen. Daarnaast kunnen organisaties het hele jaar door aanvragen door voor kleinere (wijkgerichte) projecten tot €25.000.

3. **Armoede is meer dan geldzorgen hebben en hangt samen met sociale problematiek. Daarom is de enige effectieve aanpak een integrale door financiële hulpverlening te koppelen aan welzijn, zorg en (arbeids)participatie.**

   Antwoord:
   De aanpak van armoede en schulden vraagt om een integrale manier van samenwerken, juist ook binnen de gemeente. Armoede raakt de portefeuilles van alle wethouders. Het hele college voelt de verantwoordelijkheid om gezamenlijk de armoede in de stad aan te pakken. In het beleidskader hebben we aandacht voor acties vanuit verschillende portefeuilles die bijdragen aan de aanpak van armoede en schulden. Daarnaast gaan we verder aan de slag met het ontwikkelen van een integrale aanpak gericht op kinderen en jongeren die opgroeien in armoede.
   De integrale aanpak vraagt ook om als gemeente meer en beter samen te werken met de informele organisaties en ervaringsdeskundigen in de stad en actief ervaringen met elkaar te delen.

4. **Zorg ervoor dat de gemeentelijke professionals hun kennis brengen naar informele organisaties in plaats van bewoners te vragen zich bij meerdere loketten te melden.**

   Antwoord:
   Onderdeel van het beleidskader is de inzet op vindplaatsen, dus het aansluiten bij informele organisaties. Binnen de gezinsaanpak is dit al de werkwijze die veel aandacht krijgt. Daarnaast gaan we in de pilot 'werken aan vertrouwen', die we starten in drie wijken, ook aan de slag met bredere samenwerking tussen formele en informele organisaties en krijgen professionals meer tijd voor ondersteuning van de Rotterdammer.

5. **Verbeter de communicatie en informatievoorziening over wetten, regelingen en toeslagen voor bewoners, vrijwilligers en informele organisaties en train op (vroeg)signalering.**

   Antwoord:
   Zie onder het eerste advies: we gaan actief aan de slag met informatievoorziening. We gaan meer investeren in vroegsignalering. We gaan vanuit de Vraagwijzer, de wijkteams en het Expertise Team Financiën (ETF) meer samenwerken met de partners in de wijk. Dit doen we onder andere met een nieuwe pilot, zie reactie bij advies 4 en 6.
   We gaan partijen in de wijk die Rotterdammers met financiële problemen ondersteunen, beter voorzien van informatie over hulp bij financiële problemen. Deze informatie is nu te versnipperd of ingewikkeld en lastig te vinden. We zetten in op een gerichte communicatiemix, met onder andere folders, digitale vindplaatsen, video's ('explainers') en een nieuwsbrief. Met onze partners bekijken we wat zij nodig hebben en gaan hiermee aan de slag.

6. **Zet in op bewustwording van armoedeproblematiek bij en (juiste) bejegening door hulpverleners. Doe dit samen met informele organisaties en maak gebruik van ervaringskennis. Dit kan helpen om het vertrouwen in de gemeente en hulpverlening te vergroten.**

Antwoord:
We werken verder aan de stress-sensitieve dienstverlening binnen de schuldenketen, met specifiek aandacht voor mentale gezondheid.
We gaan de komende periode aan de slag met het combineren van de bestaande kennis vanuit ervaringsdeskundigen en (in)formele organisaties met ons beleid en uitvoering. We organiseren dat zij met ons meekijken tijdens de beleidsvorming en uitwerking ervan, bijvoorbeeld in de vorm van een armoedeberaad of schaduwraad.

In het streven om hulp- en dienstverlening voor Rotterdammers te verbeteren, zien we niet alleen meerdere opgaven op stadsniveau, maar ook op wijk- en buurtniveau. Er bestaat niet één blauwdruk voor elke wijk of buurt van Rotterdam. Met de ontwikkeling van 'Wijk aan Zet' wil de gemeente nauwer schakelen tussen beleid en praktijk. Zo beogen we als gemeente een meer integrale samenwerking tussen de verschillende clusters om de bewoners van Rotterdam sneller en beter van dienst te kunnen zijn. Samen met het Innovatieplatform van de gemeente, gaan we in een drie wijken diverse werkvormen uitproberen.

7. **Faciliteer continuïteit in de hulpverlening met een vertrouwenspersoon die de regie voert. Dat kan een professional of een vrijwilliger zijn.**

Antwoord:. Dit vraagstuk speelt veel breder dan alleen armoede en schulden. Dit vraagt om een systeemverandering die we niet alleen vanuit deze portefeuille in gang kunnen zetten, om die reden is er geen specifieke inzet hierop in het beleidskader opgenomen. Wel is het idee dat de trajectbegeleider vanuit het ETF de continuïteit vanuit de gemeentelijke hulpverlening op het gebied van financiën waarborgt door als contactpersoon te fungeren.

8. **Zet extra in op jongeren door hen beter te informeren als ze 18 worden en regel financiële educatie op scholen.**

Antwoord:
Zowel de inzet op life events als de inzet op financiële educatie maakt onderdeel uit van het beleidskader.
We communiceren bij 'life-events' (een zeer belangrijke gebeurtenis in het leven). Zo ontvangen alle jongeren die 18 jaar worden thuis een boekje met wat er gaat veranderen in hun (financiële) situatie, en wat zij moeten gaan regelen. Omdat we dit onvoldoende vinden, gaan we hier meer op inzetten.
We blijven samenwerken met lesaanbieders die workshops en lessen over geld geven op basisscholen, voortgezet onderwijs en mbo's. We leggen hierbij de nadruk op kwaliteit, een optimaal bereik en zorgen ervoor dat de lessen aansluiten op de leefwereld van jongeren. Daarnaast zetten we extra in op financiële educatie voor jongeren in kwetsbare situaties en jongeren die niet via het onderwijs bereikbaar zijn. Door kinderen jong financieel bewust te maken, wordt de basis gelegd voor financiële redzaamheid als ze volwassen zijn. Financiële educatie draagt daarnaast bij aan het doorbreken van het taboe op dit onderwerp: het is belangrijk van jongs af aan te leren praten over geld, om op latere leeftijd ook eerder hulp te durven vragen.

9. Verbeter de financiële positie van mensen met een beperking door middel van extra inkomensondersteunende regelingen.

Antwoord:
De gemeente Rotterdam kent diverse aanvullende inkomensondersteunende voorzieningen. Rotterdammers met een laag inkomen (vaak tot 130% wettelijk sociaal minimum) kunnen hiervan gebruikmaken. Maar het aanbod is onoverzichtelijk. Elke voorziening moet apart worden aangevraagd. En we bereiken niet alle rechthebbenden. Daardoor lopen sommige Rotterdammers honderden euro's per jaar mis. Tijdens de vorige collegeperiode is er een aantal maatregelen genomen om het bereik en toegankelijkheid van de voorzieningen te verbeteren. Die zetten we voort. We gaan de inkomensondersteuning herijken en vereenvoudigen. We onderzoeken ook hoe we breder gebruik kunnen maken van de (technische) functionaliteiten van de Rotterdampas. We realiseren een toegankelijke online adviesmodule. Met deze adviesmodule kunnen Rotterdammers eenvoudig zien op welke regeling zij aanspraak kunnen maken. Ook kunnen Rotterdammers met de adviesmodule uitzoeken welke invloed een verandering in hun inkomen of woon-/leefsituatie heeft op inkomensondersteunende regelingen. Via diverse communicatiekanalen, de 'communicatiemix' (zie antwoord vraag 5) en promotieteams informeren we Rotterdammers en (in)formele organisaties over inkomensondersteunende voorzieningen en helpen bij het aanvragen van regelingen.

Voor veel Rotterdammers is er op dit moment geen sprake van bestaanszekerheid en wordt er naar de gemeente gekeken voor ondersteuning. Zolang het Rijk hier, als verantwoordelijke, onvoldoende actie in onderneemt, komen we niet tot een structurele oplossing van de armoedeproblematiek. Daarom ondernemen we ook een stevige lobby richting het Rijk. Onder andere voor een verdere verhoging van het minimumloon, het vereenvoudigen van het toeslagensysteem en het verbeteren van de financiële positie van mensen met een beperking of chronische ziekte.

10. Zet in op klimaatrechtvaardigheid: mensen met weinig geld kunnen niet dezelfde (duurzame) keuzes en aanpassingen maken als mensen met meer geld.

Antwoord:
Mensen met weinig geld kunnen het zich niet veroorloven om te investeren in duurzaamheid, en bijvoorbeeld geen energiezuinigere wasmachine kopen of zonnepanelen aanschaffen. Hierdoor worden deze Rotterdammers vaker door energiearmoede geraakt. Als gemeente werken we aan een integrale aanpak. We verspreiden via diverse kanalen concrete tips over besparen op energie, denk aan de energieklussers, verduurzaming van woningen en het opwekken van energie. We dringen door middel van prestatieafspraken met woningcorporaties aan op het versneld verduurzamen van woningen van mensen in armoede. Daarnaast hebben Woningcorporaties budget gekregen vanuit de Rijksmiddelen voor de aanpak van energiearmoede om versneld te verduurzamen.

Gemeente Rotterdam

c

Zoals u kunt lezen in onze reactie zijn we volop bezig met het ondersteunen van Rotterdammers. Uw adviezen zijn verwerkt in onze aanpak. De uitvoering hiervan kunt u volgen in onze jaarlijkse voortgangsrapportage. Deze zullen we jaarlijks met u delen.
Wij willen u, Warm Rotterdam en de Brede Raad010, bedanken voor de betrokkenheid op dit thema, het onderzoek onder uw achterban en uw bijdrage aan ons nieuwe beleidskader 'Rotterdam voor iedereen - Samen sterk tegen armoede en schulden'.
Wij kijken uit naar de verdere samenwerking de komende periode.

Burgemeester en Wethouders van Rotterdam,

De secretaris,

V.J.M. Roozen

De burgemeester,

A. Aboutaleb